

บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง “การวิเคราะห์กระบวนการจัดการการสื่อสารของโครงการกรุงเทพฯเมืองแพชั่น” นั้นเป็นการวิจัยที่แบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 การวิจัยเชิงคุณภาพ ศึกษากระบวนการสื่อสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ การสร้างภาพลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์โครงการกรุงเทพฯเมืองแพชั่น รวมถึงปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จของโครงการและปัญหาที่เกิดขึ้นในการดำเนินโครงการ โดยรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลประเภทบุคคล สื่อ และเอกสารต่าง ๆ

ส่วนที่ 2 การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูล โดยวิธีการศึกษามีรายละเอียดดังนี้

ส่วนที่ 1

แหล่งข้อมูล

การศึกษาวิจัยในเชิงคุณภาพมีแหล่งข้อมูลที่ใช้ในการรวบรวม และวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล
2. แหล่งข้อมูลประเภทสื่อและเอกสารต่าง ๆ

2.1 แผนงานรายละเอียดต่าง ๆ ในการสร้างภาพลักษณ์ทั้งในส่วนของการประชาสัมพันธ์และโฆษณาของสำนักงานกรุงเทพฯเมืองแพชั่น กระทรวงอุตสาหกรรม บริษัท เอ วิ โปรเจกต์ และบริษัท Dentsu Thailand

2.2 ระบบการจัดการการสื่อสารในโครงการ การมอบหมายงานในส่วนต่าง ๆ ของกระทรวงอุตสาหกรรม

2.3 เอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น เอกสารข้อมูลโครงการ เอกสารการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการ ตัวอย่างข่าวในหนังสือพิมพ์ เอกสารสิ่งพิมพ์ของโครงการ

2.4 สื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการ เช่น นิตยสาร สื่อเฉพาะกิจในการประชาสัมพันธ์ และ เว็บไซต์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. แหล่งข้อมูลประเภทบุคคล

ใช้การสัมภาษณ์แบบเจาะลึกผู้ให้สัมภาษณ์หลัก (Key informants) 8 ท่าน ซึ่งเป็นผู้บริหารโครงการและผู้เกี่ยวข้องในการริเริ่มโครงการและผู้เกี่ยวข้องในการวางแผนประชาสัมพันธ์ การกำหนดภาพลักษณ์ของโครงการ และกระบวนการสื่อสารของโครงการกรุงเทพฯเมืองแพชั่น

รวมทั้งผู้ปฏิบัติงานประชาสัมพันธ์โครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น ผู้เกี่ยวข้องที่เป็นตัวแทนของแต่ละโครงการและจากกระทรวงอุตสาหกรรม ได้แก่

1. คุณบุญเจือ วงษ์เกษม ผู้จัดการส่วนอำนวยการสำนักงานโครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น กระทรวงอุตสาหกรรม
2. รศ.ดร.กาญจนา ชูครุวงศ์ ประธานคณะกรรมการดำเนินงานโครงการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันธุรกิจแฟชั่น อุตสาหกรรมอัญมณีและเครื่องประดับ
3. คุณสนิทพิมพ์ เอกชัย ประธานบริษัท พิมพลัส พี อาร์ จำกัด
4. คุณ แอนนา ผลประเสริฐ กรรมการผู้จัดการ บริษัท เอ วิ โปรเจค (ไม่ได้รับการตอบรับในการให้สัมภาษณ์)
5. คุณปณิดล ชัยปानी ประธานบริษัท เคนท์สุ (ประเทศไทย) จำกัด
6. ดร. สาธิต พุทธชัยงค์ หัวหน้าโครงการให้คำปรึกษา โครงการเพิ่มขีดความสามารถการแข่งขันอุตสาหกรรมสิ่งทอ
7. คุณ สุพจน์ ลากปรารธนา ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลสิ่งทอ สถาบันพัฒนาอุตสาหกรรมสิ่งทอ
8. คุณเอกสิทธิ์ วิโรจน์สกุลชัย จากบริษัท เจ เอส แอล

โดยกำหนดแนวทางการสัมภาษณ์ ประเด็นข้อมูลที่ต้องการพร้อมบันทึกเทปการสัมภาษณ์และจดบันทึกรายละเอียดการสัมภาษณ์บางส่วน โดยมีแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ความเป็นมาของโครงการเป็นอย่างไร แนวความคิดหลักของโครงการคืออะไร
2. แนวทางในการกำหนดภาพลักษณ์ของโครงการ มีองค์ประกอบอะไรบ้าง
3. วัตถุประสงค์ของโครงการคืออะไร
4. กลุ่มเป้าหมายของโครงการมีกลุ่มใดบ้าง
5. ความคาดหวังต่อโครงการในฐานะผู้รับผิดชอบการดำเนินงาน
6. ผลตอบรับที่แสดงให้เห็นว่าโครงการประสบความสำเร็จมีอะไรบ้าง
7. โครงการมีส่วนช่วยสนับสนุนธุรกิจแฟชั่นอย่างไร
8. กระบวนการสื่อสารภายในโครงการเป็นอย่างไร
9. การบริหารงบประมาณในการดำเนินงานเป็นอย่างไร
10. อุปสรรคในการสื่อสาร และการดำเนินงาน

2. แหล่งข้อมูลประเภทสื่อและเอกสารต่าง ๆ

ผู้วิจัยได้ทำการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารที่เกี่ยวข้องกับโครงการ ข่าวเกี่ยวกับโครงการ และสื่อต่าง ๆ ที่ใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์และศึกษาร่วมกับข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยส่วนที่เป็นการสื่อสาร การสร้างภาพลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์, องค์ประกอบที่มีผลต่อความสำเร็จ และปัญหาในการดำเนินโครงการกรุงเทพฯ เมืองแฟชั่น ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์แหล่งข้อมูลมาศึกษา และสรุปรวมเป็นประเด็นสำคัญ นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนาตามที่กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ โดยการบรรยายการสร้างภาพลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์โครงการฯ พร้อมด้วยการนำเสนอโครงการย่อย และกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการที่เป็นส่วนหนึ่งในการสร้างภาพลักษณ์ รายละเอียดโครงการที่นำเสนอผ่านเอกสาร และสื่อต่าง ๆ เพื่อเผยแพร่โครงการ

ส่วนที่ 2

การศึกษาการรับรู้และความพึงพอใจที่มีต่อโครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น ของกลุ่มผู้ประกอบการและบุคลากรด้านแฟชั่น จะทำการวิจัยโดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการธุรกิจแฟชั่นรายใหญ่และบุคลากรด้านแฟชั่นที่มีชื่อเสียง 3 ท่าน เกี่ยวกับความพึงพอใจต่อโครงการ สอบถามทัศนคติ และข้อเสนอแนะที่มีต่อโครงการ และรูปแบบเชิงสำรวจ (Survey Research) ใช้แบบสอบถาม สอบถามการรับรู้และความพึงพอใจ ในส่วนของการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประกอบการและบุคลากรด้านแฟชั่นมีแนวคำถามในการสัมภาษณ์ ดังนี้

1. ความคิดเห็นที่มีต่อโครงการ
2. โครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่นเอื้อประโยชน์แก่ท่านในด้านใดบ้าง
3. ระดับของความสำเร็จของโครงการ และปัจจัยที่คิดว่าทำให้ประสบความสำเร็จ (ในส่วนที่ท่านคิดว่าประสบความสำเร็จ)
4. ปัญหาและอุปสรรคที่ทำให้โครงการไม่ประสบความสำเร็จพร้อมแนวทางในการเสนอแนะ

รายชื่อผู้ประกอบการธุรกิจแฟชั่นรายใหญ่และบุคลากรด้านแฟชั่น ได้แก่

1. คุณ ประวรา เกรพพานิช กรรมการผู้จัดการบริษัท บุติก นิวซิตี จำกัด (มหาชน)
2. คุณ พิชญดา มากกิตติ นักศึกษาสาขา Fashion Design จากสถาบัน BIFA
3. คุณ ศักดิ์สิทธิ์ พิศาลสุพงศ์ นักออกแบบผู้ร่วมโครงการ Bangkok fashion week

เจ้าของห้องเสื้อ Tube Gallery

ประชากร

การศึกษาวิจัยในส่วนนี้ มุ่งที่จะศึกษาการรับรู้และความพึงพอใจของกลุ่มผู้ประกอบการธุรกิจและบุคลากรด้านแฟชั่น ที่มีต่อโครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น โดยในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดให้ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าแฟชั่น และบุคลากรด้านแฟชั่นที่เป็นกลุ่มผู้ได้รับประโยชน์ และมีส่วนเกี่ยวกับโครงการฯ โดยนำข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการมาจากฐานข้อมูล Brand ไทยใน web site ของกระทรวงอุตสาหกรรม ในส่วนบุคลากรด้านแฟชั่นประกอบด้วย นิสิต นักศึกษา จากสถาบันที่มีคณะด้านการออกแบบแฟชั่น ซึ่งนำข้อมูลมาจากทบวงมหาวิทยาลัย Visual Merchandiser (ทำหน้าที่เลือกสินค้ามาจัดแสดงภายในร้าน) และนักออกแบบของแบรนด์ต่าง ๆ ซึ่งเป็น Brand ไทย

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่จะทำการศึกษาในครั้งนี้ หมายถึง จำนวนประชาชนส่วนหนึ่ง ที่เป็นผู้ประกอบการธุรกิจสินค้าแฟชั่น และบุคลากรด้านแฟชั่นทั้งหมด 250 คน โดยแบ่งส่วนเป็นผู้ประกอบการ 150 คน และ บุคลากรด้านแฟชั่น 100 คน

การกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการเจาะจงอาชีพนั้น มีเหตุผลคือ ผู้วิจัยต้องการศึกษาการรับรู้และความพึงพอใจของกลุ่มคนที่มีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์กับโครงการโดยตรง และเนื่องจากกลุ่มคนกลุ่มดังกล่าวเป็นกลุ่มเป้าหมายของโครงการ

การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ มีการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยตารางการกำหนดตัวอย่างและสูตรของ Taro Yamane (อ้างถึงใน วิเชียร เกตุสิงห์, 2534) โดยกำหนดระดับความเชื่อมั่นที่ 95% และความผิดพลาดไม่เกิน 5 %

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N = ขนาดของประชากร

e = ความน่าจะเป็นของความผิดพลาดที่ยอมให้เกิดขึ้นได้

$$n = \frac{500}{1 + 500(0.05)^2}$$

ผลจากการคำนวณ = 222

ดังนั้นจึงกำหนดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 250 คน

วิธีการสุ่มตัวอย่าง

1. ใช้วิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Random Sampling) โดยจับฉลากเลือกจากข้อมูลรายชื่อผู้ประกอบการ ในส่วนของนิสิตนักศึกษา สุ่มตัวอย่างโดยการจับฉลากเลือกจากรายชื่อสถาบัน
2. Visual Merchandiser และนักออกแบบ กำหนดเลือกเฉพาะจาก brand ไทย และมีร้านอยู่ในห้างสรรพสินค้า
3. ใช้วิธีสุ่มแบบกำหนดจำนวนตัวอย่าง โดยกำหนดจำนวนกลุ่มตัวอย่างในส่วนของผู้ประกอบการจากการสุ่ม 30 ราย รายละ 5 คน เป็นจำนวน 150 ikp ในส่วนของนิสิตนักศึกษาจากการสุ่มสถาบัน 5 สถาบัน สถาบันละ 12 คน รวมจำนวน 60 คน และในส่วนของ Visual Merchandiser (ทำหน้าที่เลือกสินค้ามาจัดแสดงภายในร้าน) และนักออกแบบ 10 แบรินด์ แบรินด์ละ 4 คน รวมจำนวน 40 คน

เกณฑ์การวัดและให้คะแนนตัวแปร

1. การรับรู้เกี่ยวกับโครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับการรับรู้โครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น วัดได้จากการรับรู้ข้อมูลและการจดจำได้ถึงรายละเอียดและเรื่องราวต่าง ๆ ที่โครงการนำเสนอในสื่อประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ ของโครงการ ซึ่งมีคำถามทั้งหมด 12 ข้อ โดยกำหนดการให้คะแนนสำหรับผู้ตอบถูก ได้ 1 คะแนน และสำหรับผู้ตอบผิด ได้ 0 คะแนน แล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าเฉลี่ย และนำมากำหนดระดับการรับรู้เป็น 3 ระดับ โดยมีเกณฑ์ในการแปลความหมาย ดังนี้

คะแนนที่ใช้วัด	ระดับของการรับรู้	ค่าเฉลี่ยการรับรู้
0 - 3.99	การรับรู้ระดับต่ำ	0 - 0.39
4.00 - 7.99	การรับรู้ระดับปานกลาง	0.40 - 0.73
8.00 - 12.00	การรับรู้ระดับสูง	0.74 - 1

* คะแนนสูงสุดที่เป็นไปได้ คือ 12 คะแนน

* คะแนนต่ำสุดที่เป็นไปได้ คือ 0 คะแนน

2. ความพึงพอใจต่อโครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น

การวัดตัวแปรเกี่ยวกับความพึงพอใจต่อโครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น มีการให้คะแนน ดังนี้

มากที่สุด	5	คะแนน
มาก	4	คะแนน
ปานกลาง	3	คะแนน
น้อย	2	คะแนน
น้อยที่สุด	1	คะแนน

โดยมีเกณฑ์การแบ่งระดับค่าเฉลี่ยของตัวแปรความพึงพอใจ 5 ระดับดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00	มีระดับความพึงพอใจที่ค่อนข้างยิ่ง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49	มีระดับความพึงพอใจที่ดี
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49	มีระดับความพึงพอใจที่ระดับกลาง
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49	มีระดับความพึงพอใจที่น้อย
ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49	มีระดับความพึงพอใจที่ไม่ค่อยยิ่ง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ แนวคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้ที่รับผิดชอบงานด้านการประชาสัมพันธ์โดยการสร้างภาพลักษณ์ของโครงการและแบบสอบถาม (Questionnaire) โดยที่แบบสอบถามดังกล่าวได้มาจากการค้นคว้า จากทฤษฎีแนวความคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ซึ่งแบบสอบถามที่สร้างขึ้นนี้ประกอบด้วย คำถามชนิดปลายปิด (Close – ended Question) โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะทางประชากรของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ต่อเดือน จำนวน 5 ข้อ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับการรับรู้โครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น จำนวน 12 ข้อ

ตอนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจที่มีต่อโครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น ของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 15 ข้อ

ความเชื่อถือได้ของเครื่องมือ

1. ความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามไปให้อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้เชี่ยวชาญ และผู้ทรงคุณวุฒิ พิจารณาความชัดเจน และความครอบคลุมวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ เพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไข

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปทดสอบ (Pre-test) กับ ประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะเหมือนกลุ่มตัวอย่างคือเป็น ประชาชนที่มีอายุ 20 ปีขึ้นไปซึ่งเป็นผู้ประกอบการและบุคลากรด้านแฟชั่น จำนวน 30 ชุด เพื่อ ตรวจสอบความสัมพันธ์เกี่ยวข้อง (relevance) ของเนื้อหาความเป็นไปได้ (Feasibility) ในแง่ของ คำตอบที่จะได้รับจากผู้ตอบคำถาม แล้วนำผลที่ได้ไปหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้ วิธีคำนวณค่าสัมประสิทธิ์ความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามตอนที่ 2 จากสูตรการคำนวณ Formula 20 ของ Kuder Richardson และคำนวณค่า Reliability Alpha Coefficient ของ Cronbach ในส่วน ของแบบสอบถามตอนที่ 3 ได้ค่าความเชื่อถือได้ของแบบสอบถามตอนที่ 2 คือ 0.70 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ ที่ยอมรับได้ และแบบสอบถามตอนที่ 3 คือ 0.92 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่มีค่าความเชื่อมั่นสูง

สูตร Kuder Richardson Formula 20

$$r = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum p_i q_i}{\sigma_r^2} \right]$$

$$\sigma_r^2 = \frac{\sum x^2 - \mu^2}{n}$$

สูตร Cronbach Alpha Formula

$$\alpha = \frac{N}{N-1} \left[1 - \frac{\sum \sigma_{i-}^2}{\sigma_r^2} \right]$$

$$\sigma_{i-}^2 = \frac{\sum x^2 - (\sum x)^2}{n-1}$$

การประมวลผลข้อมูล

ขั้นตอนในการทำการเก็บรวบรวมข้อมูลและการประมวลผลข้อมูล มีดังนี้

1. ทำการรวบรวมแบบสอบถาม
2. ทำการลงรหัสข้อมูล และกรอกรหัสลงในแบบฟอร์มลงรหัส เพื่อนำไปบันทึกลงในคอมพิวเตอร์
3. นำข้อมูลเข้าประมวลผลด้วยคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Sciences) เพื่อกำหนดค่าสถิติต่างๆที่ใช้ในการวิจัย
4. นำผลการคำนวณทางสถิติที่ได้มาเขียนวิเคราะห์ และนำเสนอผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาวิจัยในส่วนที่เป็นกระบวนการสื่อสาร การดำเนินงาน การสร้างภาพลักษณ์ในการประชาสัมพันธ์ ปัจจัยที่เอื้อต่อความสำเร็จ และปัญหาอุปสรรคของโครงการ กรุงเทพฯเมืองแฟชั่น ผู้วิจัยได้นำเอาข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์และจากแหล่งข้อมูลอื่น มาศึกษาและสรุปประเด็นสำคัญ นำเสนอข้อมูลเชิงพรรณนา ตามที่กำหนดไว้ในวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้ โดยการบรรยายกระบวนการสื่อสาร การดำเนินงาน การสร้างภาพลักษณ์ ปัจจัยที่ส่งผลให้เกิดความสำเร็จ ปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างการดำเนินโครงการ การเลือกใช้สื่อและเนื้อหาในการเผยแพร่ผ่านสื่อต่าง ๆ

ในส่วนของคุณค่าเชิงสำรวจ เมื่อทำการเก็บรวบรวมข้อมูล และตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของข้อมูลเรียบร้อยแล้ว จึงทำการกำหนดรหัส ลงรหัสบันทึกข้อมูล แล้วจึงทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ในการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติ

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติเพื่อการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้คือ

1. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) เพื่ออธิบายข้อมูลดังต่อไปนี้
 - การรับรู้โครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น
 - ความพึงพอใจต่อโครงการกรุงเทพฯเมืองแฟชั่น